

PYHÄ HENKI JA ME

Luentosarja Apostolien teoista

Missä mennään?

= miksi Ap. t.?

- defaultismi = tappiomieliala, antautumishenki
 - ”olen rintamakarkuri”
 - Jos 10 henkilöä: 8–9 kristittyä ja 1–2 muslimia, enemmistö toimii vähemmistön ehdoilla
 - Esim.: koulujen suvivirret, joulujuhla ja evankeliumi, jouluvirsi yms.
- yhteisen pappeuden ”halvaantuminen”
 - Kirkko on pappien ja työntekijöiden kirkko!
 - Kun seurakunnan jäsen varaa tilat, hän saa kuulla että seurakunnan toiminta on kuitenkin ensisijainen, etulyöntiasemassa...
- Kristitty! Älä pakoile, käy päin!

Johdanto

- Apostolien teot on kaksoisteoksen jälkimmäinen osa
- Kirjoittaja Luukas oli lääkäri
- Apostolien teoilla on apostolinen tausta: Pietari (1–12) ja Paavali (13–28)
- Apostolien teot on ensimmäinen kirkkohistoria!
- Apostolien teot on lähetyshistoriaa!

Pyhä Henki ja me

- Pyhä Henki on Apostolien tekojen salaisuus salaisuus!
- Pyhä Henki kutsuu ihmisiä Jumalan valtakunnan työhön!
- Turisti?
 - käy katsomassa kun muut tekevät työtä
 - ei vastuuta
 - matkustavat ja näkevät, mutta eivät osallistu
 - tänään on paljon hengellisiä turisteja
 - Apostolien tekojen henkilöt eivät olleet turisteja

• Todistaja!

Mutta te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin, ja te olette minun todistajani

Pyhä Henki ja me

- Luentosarjan tarkoitus ei ole tutkia Apostolien tekoja niin kuin turisti, joka lukee, ottaa kuvia, tutustuu siihen mistä on kiinnostunut, tutkii ja oppii, mutta etäisyys säilyy...vain turisti..
- Koska tahansa voi palata entiseen elämäänsä...
- Mutta te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin, ja te olette minun todistajani Jerusalemissa, koko Juudeassa, ja Samariassa ja maan ääriin saakka.
Ap. t. 1:8

Älkää lähtekö – lähtekää!

- Älkää lähtekö Jerusalemissa!
 - jääkää odottamaan sitä, minkä Isä on luvannut ja mistä olette minulta kuulleet (1:5)
- Menkää kaikkialle maailmaan ja julistakaa evankeliumia kaikille luoduille!
- Ei väellä eikä voimalla, vaan minun Hengelläni, sanoo Herra Sebaot.

Apostolien teot

- Juutalaislähetys (1–12)
- Pakanalähetys (13–28)
 - Vähä-Aasia (13:1–16:5)
 - Eurooppa (16:6–19:20)
 - Rooma (19–28)

Church Growth: uskoon tullaan..

- 3000 helluntaista (2:41)
- 2000 Salomonin pylväikössä (4:5)
- Samarialaiset ”sankoin joukoin”
- Etiopialainen hoviherra
- Saul
- Cornelius
- Kaksi perhekuntaa Filipissä
- Ateenassa muutama (17:34)
- Korintissa (18:8)
- Johannes (Kastajan) 12 opetuslasta (19:7)

”Pyhän Hengen teot”

- Apostolien teot
- Kirkon perustamiskirja
- Evankelioiminen UT:n mukaan
- Luuk: Kristus

- Ap. t.: miten tulla Kristuksen luo
- Miten pysyä Kristuksessa
- Miten kaikki alkoi
- Kääntymysten kirja
- Apostolien tekoja
- Pyhän Hengen teot

Pyhän Hengen teot

- 1:2 Siihen päivään saakka, jona hän Pyhän Hengen voimalla antoi valitsemilleen apostoleille käskynsä
- 1:5 Teidät kastetaan Pyhällä Hengellä,
- 1:8 saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin
- 1:16 sen kirjoitusten sanan oli käytävä toteen, jonka Pyhä Henki Daavidin suulla oli--- lausunut
- 2:4 He tulivat täyteen Pyhää Henkeä
- 2:4 ja alkoivat puhua eri kielillä sitä mitä Pyhä Henki antoi heille puhuttavaksi
- 2:17 minä vuodatan Henkeni kaikkiin ihmisiin
- 2:18 palvelijoihini ja palvelijattariini minä vuodatan Henkeni niinä päivinä
- 2:33 hän on ottanut
- vastaan Isän lupaaman Pyhän Hengen lahjan (lupauksen = epaggelia)
- 2:38 silloin te saatte lahjaksi Pyhän Hengen (dwrea)
- 4:25 sinä olet antanut Pyhän Henkesi puhua palvelijasi Daavidin suulla
- 4:31 he kaikki täyttivät Pyhästä Hengestä ja julistivat rohkeasti Jumalan sanaa.
- 5:3 Miksi yritit pettää Pyhää Henkeä?
- 5:9 kuinka te yksissä tuumin ryhdyitte koettelemaan Herran Henkeä?
- 5:32 Me olemme kaiken tämän todistajat, samoin Pyhä Henki
- 6:3 seitsemän hyvämaineista miestä, jotka ovat Hengen ja viisauden täyttämiä
- 6:5 he valitsivat Stefanoksen, joka oli täynnä uskoa ja Pyhää Henkeä
- 6:10 Mutta Hengen voimalla hän puhui viisaasti
- 7:51 aina te olette vastustamassa Pyhää Henkeä, niin kuin isänne, niin myös te
- 7:55 Mutta Pyhää Henkeä täynnä Stefanos nosti katseensa taivasta kohti
- 8:15 he rukoilivat Samarian uskovien puolesta, että he saisivat Pyhän Hengen
- 8:16 Henki näet ei ollut vielä laskeutunut kehenkään heistä
- 8:17 Pietari ja Johannes panivat kätensä heidän päälleen, ja he saivat Pyhän Hengen
- 8:18 kun Simon näki, että ne, joiden päälle apostolit panivat kätensä, saivat Hengen
- 8:19 kenen päälle panen käteni, se saa Pyhän Hengen
- 8:29 Henki sanoi Filippokselle: mene lähemmäs ja pysyttele vaunujen vieressä
- 8:39 Henki tempasi Filippoksen pois
- 9:17 Hän lähetti minut jotta saisit näkösi takaisin ja täytyisit Pyhästä Hengestä
- 9:31 Pyhä Henki vahvisti sitä, niin että se yhäti kasvoi

- 10:19 Pietarin yhä pohtiessa näkyään Henki sanoi hänelle
 - 10:38 te olette kuulleet Jeesuksesta, nasaretilaisesta, jonka Jumala voiteli Pyhällä Hengellä
 - 10:44 Pietarin vielä puhuessa laskeutui Pyhä Henki kaikkiin
 - 10:45 juutalaiset uskonveljet ihmettelivät sitä, että Pyhän Hengen lahja vuodatettiin
 - 10:47 ovat saaneet Pyhän Hengen niin kuin mekin.
 - 11:12 Henki sanoi minulle että minun oli epäröimättä lähdettävä heidän mukaansa.
 - 11:15 Ja kun aloin puhua, laskeutui Pyhä Henki heihin niin kuin alussa meihin.
 - 11:16 teidät kastetaan Pyhällä Hengellä
 - 11:24 Hän oli hyvä mies, täynnä Pyhää Henkeä
 - 11:28 Agabos, ilmoitti Hengen vaikutuksesta, että koko maailmaan oli tuleva suuri nälänhätä
 - 13:2 kun he olivat palvomassa Herraa ja paastoamassa, Pyhä Henki sanoi
 - 13:4 Barnabas ja Saul, jotka Pyhä Henki näin oli lähettänyt
 - 13:52 mutta opetuslapset olivat täynnä iloa ja Pyhää Henkeä
 - 15:8 Jumala----osoitti hyväksyvänsä heidät vuodattaessaan Pyhän Hengen heihin
 - 15:28 Pyhä Henki ja me olemme nähneet hyväksi
 - 16:6 Pyhä Henki esti heitä julistamasta sanaa Aasian maakunnassa
 - 16:7 he yrittivät lähteä Bityniaan, mutta Jeesuksen Henki ei sallinut sitä
 - 19:2 Saitteko Pyhän Hengen kun tulitte uskoon?
 - 19:2 emme me ole kuulleetkaan mistään Pyhästä Hengestä
 - 19:6 kun Paavali pani kätensä heidän päälleen, Pyhä Henki tuli heihin ja he puhuivat kielillä
 - 20:22 Nyt on Pyhä Henki sitonut minut ja vie minua Jerusalemiin (vanha käännös: matkustan, sidottuna hengessä Jerusalemiin)
 - 20:23 joka kaupungissa Pyhä Henki vakuuttaa, että minua odottavat kahleet ja ahdinko.
 - 20:28 laumasta, jonka kaitsijoiksi Pyhä Henki on teidät pannut
 - 21:4 Hengen vaikutuksesta he varoittivat Paavalia menemästä Jerusalemiin
 - 21:11 Näin sanoo Pyhää Henki: tällä tavoin juutalaiset Jerusalemissa sitovat sen miehen
 - 28:25 Oikein on Pyhä Henki profeetta Jesajan suulla puhunut teidän isistänne.
-
- Ainakin 55 (tai 54) kertaa puhutaan suoraan Pyhän Hengen vaikutuksesta
 - Sen lisäksi ”ja tapahtui” – kohdat (9:32, 9:37), vrt. jouluevankeliumin ”ja tapahtui”
 - Pelastushistoria ja todellisuus
 - Pyhä Henki puhutteli, täytti, esti, sanoi, tempasi, vakuutti, vahvisti jne.
 - Pyhä Henki on Apt. subjekti
 - ”Pyhä Henki on ujo” - Hän ei puhu itsestään vaan Kristuksesta
 - ”Kun Totuuden Henki tulee, hän johtaa teidät tuntemaan koko totuuden. Hän ei näet puhu omissa nimissään, vaan puhuu sen, minkä kuulee, ja ilmoittaa teille,

mitä on tuleva. Hän kirkastaa minut, sillä sen minkä hän teille ilmoittaa, hän saa minulta. (Joh. 16 13,14)

- Mutta te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin, ja te olette minun todistajani...
- Apostolien teot on ehkä annettu sen takia että haluttiin korostaa että Ap. t. kuuluu apostoliseen traditioon ja on siten osa aitoa Kristus-julistusta.
- Kirjan nimi on pra,xelij aposto,lwn
- Pra,xij = what one does, action, practice, function, deed
- pra,gma = teko, tehtävä, tapahtuma

Apostolien teot

- Varmasti viimeistään 60-luvun alkupuolelta, ei kerro Paavalin kuolemasta
- Ei kiistelty kirja, on kanoonisissa kokoelmissa jo varhain
- Kirjoittaja Luukas oli lääkäri, ja hän kirjoitti huolellisesti, turvautuen varmoihin lähteisiin (vrt. Luuk. prologi), erityisesti Pietariin (sekä Johannekseen), ja Paavaliin
- Ap. t. on luettava aina Paavalin kirjeiden valossa.
- Ap. t. kertoo mitä tapahtui, miten Jeesus jatkoi työtään, mutta UT:n historialliset tekstit on luettava yhdessä UT:n opetuksen kanssa (Jeesus, kirjeet) niin että ymmärrämme mitä oli historiallista ja mitä on luvattu kaikille kristityille.
- Esim. helluntai, samoin kuin joulu, oli ainutlaatuinen tapahtuma, emme tarvitse uutta joulua emmekä helluntaita.
- Tarvitsemme Jumalan Pyhää Henkeä, Pyhän Hengen lahjoja, Pyhän Hengen voimaa.

Mietittäväksi:

- Oletko koskaan miettinyt, missä olisimme tänään, jos Pyhä Henki olisi valinnut Aasian Euroopan sijasta?
- Mitä Pyhä Henki sanoo minulle?